

CYNGOR SIR YNYS MON	
Pwyllgor:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	27 Tachwedd 2024
Teitl yr adroddiad:	Diweddariad Gwasanaethau Democrataidd
Pwrpas yr adroddiad:	Diweddaru'r Pwyllgor ar waith llywodraethu a chefnogi y gwasanaeth.
Awdur:	Dyfan Sion, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

Cefndir

1. Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor ym mis Chwefror 2024 ar nifer o faterion yn ymwneud â llywodraethu a chefnogaeth aelodau, gan gynnwys protocol cyfarfodydd hybrid, adroddiadau blynyddol, cofrestr diddordebau aelodau a hyfforddiant.
2. Mae'r adroddiad hwn yn cynnig diweddariad ar y materion hynny, ynghyd a gwelliannau i drefniadau gweinyddol yn dilyn ymateb i argymhellion gan y Pwyllgor Safonau dros yr haf.

Protocol Cyfarfodydd Hybrid

3. Diwygiwyd y Protocol yn 2023 er mwyn rhoi canllawiau clir a chyfredol i aelodau pwyllgorau'r Cyngor ar sut i weithredu mewn cyfarfodydd hybrid ac wrth ymuno o bell. Ymgynghorwyd gyda'r Pwyllgor Democrataidd ar y pryd.
4. Bwriad y Protocol yw cefnogi ac ategu yr arweiniad a'r rheolau sydd yng Nghyfansoddiad y Cyngor drwy roi mwy o wybodaeth am drefniadau cyfarfodydd hybrid. Mae cadeirydd pob pwyllgor yn cyfeirio at y Protocol ar ddechrau cyfarfodydd.
5. Byddwn yn rhannu'r Protocol eto cyn diwedd y flwyddyn er mwyn atgoffa aelodau sy'n ymuno o bell o'r canllawiau a'r prif ddisgwyliadau.

Data gwe-ddarlledu

6. Mae'r Cyngor yn darlledu pob cyfarfod Pwyllgor cyhoeddus yn fyw ac mae'r recordiadau ar gael ar wefan y Cyngor am 12 mis ar ôl y cyfarfod. Dros y

flwyddyn a hanner diwethaf, rydym wedi bod yn casglu data gan y cwmni darlledu sy'n ein galluogi i fonitro faint sy'n gwylio darllediadau pwyllgorau fesul cyfarfod ac fel cyfanswm.

7. Mae data ers Mai 2023 yn dangos mai'r Pwyllgor Cynllunio sydd a'r nifer fwyaf o wylwyr ar gyfartaledd. Rydym yn rhoi cyhoeddusrwydd ymlaen llaw i nifer o bwyllgorau drwy gyfryngau cymdeithasol y Cyngor a byddwn yn parhau i fonitro'r data gwylio dros y cyfnod nesaf.
8. Rydym hefyd yn gweithio ar ddatblygu'r adran gwe-ddarlledu ar y wefan i'w wneud yn haws i unigolion allu canfod eitemau unigol mewn cyfarfodydd, ac i adael sylwadau neu adborth.

Adroddiadau Blynyddol Aelodau Etholedig

9. Derbyniwyd 26 adroddiad blynyddol gan aelodau ar gyfer 23/24, sef yr un nifer a dderbyniwyd ar gyfer 22/23 ac yn gynnydd sylweddol ar y flwyddyn flaenorol. Mae pob adroddiad wedi ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.
10. Byddwn yn atgoffa aelodau o'r drefn adroddiad blynyddol yn fuan yn y flwyddyn newydd ac yn rhannu templed adroddiad ar gyfer 24/25. Bydd swyddogion democrataidd ar gael i gynorthwyo yn y ffordd arferol.

Cofrestru a datgan diddordeb aelodau

11. Caiff cofrestr diddordeb pob aelod etholedig ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor. Anfonwyd neges gan gwasanaethau democrataidd at pob aelod ym mis Hydref yn eu hatgoffa i gofrestru unrhyw newidiadau mewn amgylchiadau o fewn 28 diwrnod gwaith. Rhannwyd canllawiau ynghylch sut i ddiweddarau'r gofrestr ar-lein ac eglurwyd bod cymorth pellach ar gael gan swyddogion democrataidd.
12. Yn dilyn argymhelliad gan y Pwyllgor Safonau, ac yn unol â Cod Ymddygiad Aelodau, mae ymdrech pellach wedi ei wneud i sicrhau bod aelodau yn rhoi hysbysiad ysgrifenedig o ddatganiad diddordeb mewn cyfarfodydd drwy gwblhau'r ffurflen priodol.
13. Mae cadeiryddion yn atgoffa aelodau i wneud hynny fel rhan o'r datganiad agoriadol mewn pwyllgorau ac mae ffurflenni ar gael gan glerc y pwyllgor. Cyfrifoldeb aelodau unigol ydi sicrhau eu bod yn llenwi'r ffurflen.

Cofrestr rhoddion a lletygarwch

14. Cynhaliwyd adolygiad dros yr haf o gofrestrau rhoddion a lletygarwch aelodau er mwyn sicrhau bod y wybodaeth ar y wefan yn gyflawn.

15. Mae dyletswydd ar aelodau yn unol a'r Cod Ymddygiad i hysbysu'r awdurdod o roddion a lletygarwch sy'n uwch na'r trothwy yn y Protocol Rhoddion a Lletygarwch o fewn 28 diwrnod o'i dderbyn a chaiff y wybodaeth ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.

Cofnodion Hyfforddiant

16. Mae cofnodion hyfforddiant aelodau ar wefan y Cyngor wedi eu diwygio a'u diweddarau. Er mwyn sicrhau eu bod yn gyson a chyfredol caiff diweddariadau hyfforddiant eu mewnbynnu gan swyddogion democrataidd.

17. Caiff diweddariadau chwarterol ar hyfforddiant aelodau eu hanfon at arweinyddion grŵp perthnasol. Mae hynny'n fodd o fonitro presenoldeb mewn hyfforddiant, a hyfforddiant mandadol yn benodol.

Calendr cyfarfodydd Pwyllgor

18. Mae calendr newydd cyfarfodydd pwyllgor wedi ei greu yn Outlook yn ddiweddar. Mae'n cynnig ffordd hwylus o weld pryd caiff pwyllgorau eu cynnal ac yn hwyluso cynllunio a threfnu cyfarfodydd.

19. Bydd gwaith yn dechrau ar galendr pwyllgorau 25/26 yn fuan, h.y. o Mai 2025 ymlaen. Y bwriad ydi cadarnhau'r calendr erbyn diwedd Ionawr a dechrau anfon gwahoddiadau i aelodau yn fuan ar ôl hynny.

Argymhelliad

20. I'r Pwyllgor nodi cynnwys yr adroddiad.